

Ni Pangulong
Dieter F. Uchtdorf

Ika-duhang Manuglaygay
sa Unang Panguluhan

Isa ka Yabi sa isa ka Malipayon nga Panimalay

Ginsugdan sang bantog nga nobelista nga Ruso nga si Leo Tolstoy ang iya nobela nga *Anna Karenina* sa sining mga pulong: "Ang malipayon nga mga panimalay tanan palareho; ang tagsa ka di-malipayon nga panimalay indi malipayon sa iya sini kaugalingon nga paagi."¹ Samtang indi ako pareho kasigurado kay Tolstoy nga ang malipayon nga mga panimalay tanan palareho, nadiskubrehan ko ang isa ka butang nga kumon sa kalabanan: may pamaagi sila sa pagpatawad kag pagkalipat sang mga kapaltahan sang iban nga tawo kag sa pagpangita sang ila kaayo.

Inang yara sa di-malipayon nga mga panimalay, sa pihak nga babin, masami nga nagareklamo, nagahupot sing mga dumot, kag dawsa indi malipatan ang nagliligid nga mga agrabyo.

"Huo, pero . . ." umpsa sang mga indi malipayon. "Huo, pero wala ka makahibalo kon ano kasakit ang ginhimo niya sa akon," siling sang isa. "Huo, pero wala ka makahibalo kon daw ano sia kalain," siling pa sang isa.

Ayhan pareho sila nga husto; ukon pareho nga indi husto.

May madamo nga lebel sang pag-agrabyo. May madamo nga lebel sang pagsakit. Pero ang akon

natalupangdan amo nga sa masami aton ginarasonan ang aton kaakig kag ginapauyonan ang aton mga konsensya paagi sa pagsugid sa aton mga kaugalingon sang mga istorya parte sa mga motibo sang iban nga nagakondesar sang ila mga binuhatan nga indi mapatawed kag maiyaiyahon, samtang sa amo man nga tion, nagatib-onng sang aton kaugalingon nga mga motibo bilang tinlo kag wala'y kabasulan.

Ang Ido sang Prinsipe

May isa ka dumaan nga istorya sang mga Welsh ukon mga taga-Wales gikan sa ika-13 nga siglo parte sa isa ka prinsipe nga sa iya pagpauli naabtan ang iya ido nga dugon ang guya sini. Dali-dali sia nga nagsulod sa iya balay kag, sa iya kakibot, nakit-an niya nga ang iya lapsag nga lalaki wala na kag ang duyan nabaliskad. Sa kaakig, ginhunos sang prinsipe ang iya espada kag ginpatay ang iya ido. Pagkadugay-dugay, iya nabatian ang hibi sang iya anak—ang lapsag buhi! Sa tupad sang lapsag nagahigda ang isa ka patay nga lobo ukon wolf. Sa tuod-tuod, ginprotektahan gali sang ido ang lapsag sang prinsipe gikan sa isa ka nagapamatay nga lobo.

Bisan nga matayog ang ini nga istorya, ini nagapakita

sang isa ka punto. Nagabukas ini sing posibilidad nga ang istorya nga aton ginasugid sa aton mga kaugalingon parte sa kon ngaa ang iban nga tawo nagagawi sa paagi nga wala sa masami nagasanto sa kamatuoran—kon kaisa indi pa gani naton luyag nga mahibaloan ang kamatuoran. Mas luyag pa gani naton nga mag-pangatarungan sa aton kaakig paagi sa paghupot sang aton kalain sing buot kag kaugot. Kon kaisa ining mga aligutgot nagalawig sing binulan ukon tinuig. Kon kaisa nagalawig ini sing bilog nga kinabuhi.

Isa ka Panimalay nga Natunga

Isa ka amay ang indi makapatawad sang iya anak nga lalaki sa pagtalikod sa dalan nga gintudlo sa iya. Ang bata may mga abyan nga wala maluyagi sang amay, kag naghimo sia sing madamo nga mga butang nga baliskad sa ginapensar sang iya amay nga iya dapat himuong. Nagresulta ini sing pagdisgustohanay sa tunga sang amay kag anak, kag sang masarangan na sang bata, naghalin sia sa ila puluy-an kag wala na nagbalik. Daw halos na sila maghambalanay liwat.

Nangin husto bala ang amay? Siguro.

Nangin husto bala ang anak? Siguro.

Ang nahibal-an ko lang nga ining panimalay natunga kag nangin indi malipayon tungod wala ni isa sa amay kag anak ang makapatawad sa kada isa. Indi nila malimtan ang mapait nga mga inagihan nila sa isa kag isa. Ginpuno nila ang ila mga tagipusuon sing kaakig imbis sing pagpalangga kag pagpatawad. Ang tagsa sa ila nagpanginwala sa iya kaugalingon sang oportunidad nga maipluwensyahan ang kabuhi sang isa para sa kaa-yuhan. Ang pagdisgustohanay sa tunga nila makita nga masyado kadalom kag kadako nga ang tagsa nangin espirituhanon nga priso sa iya kaugalingon nga emosyunal nga pag-isahanon.

Sa maayong palad ang aton mapinalanggaon kag maalamon nga Wala'y Katapusan nga Amay sa Langit naghatag sing paagi nga malampuwasan ining mga pagdisgustohanay bangod sang bugal ukon pagkamaiiyahon. Ang dako kag wala'y katapusan nga Pagpasag-uli ukon Atonement amo ang pinakahalangdon nga buhat sang pagpatawad kag pag-uliay. Ang iya sini kadakuon labaw pa sa akon paghangop, apang nagapamatuod ako sa bug-os kong tagipusuon kag kalag sang iya sini pagkamatuod kag pinakamataas nga gahum. Ang

Manluluwas naghatag sang Iya Kaugalingon bilang kabayaran para sa aton mga sala. Paagi sa Iya makaang-kon kita sang kapatawaran.

Wala sing Panimalay nga Perpekto

Wala sing sin-o man sa aton nga wala sing sala. Ang tagsa sa aton nagkasala, lakip na ikaw kag ako. Kita tanan nakaagi nga nasakitan. Kita tanan nakasakit sa iban.

Paagi sa pagsakripisyong sang aton Manluluwas nga sarang naton maangkon ang pangkahitaasan ukon exaltation kag wala'y katapusan nga kabuhi. Sa aton pagbaton sang Iya mga paagi kag pagdaog sang aton bugal paagi sa pagpahumok sang aton mga tagipusuon, sarang kita makadala sang pag-uliay kag pagpatawaray sa aton mga panimalay kag personal nga mga kabuhi. Ang Dios magabulig sa aton nga mangin mas mapinatawaron, nga mangin mas handa sa paglakat sang ika-duha nga milya, nga mangin una nga mangayo pasensya bisan pa nga indi aton sala, nga magpahigad sang mga lawig na nga dumot kag indi na ini pagdabukan. Salamat sa Dios, nga naghatag sang Iya Bugtong nga Inanak, kag sa Anak, nga naghatag sang Iya kabuhi para sa aton.

Sarang naton mabatyagan ang pagpalangga sang Dios para sa aton adlaw-adlaw. Indi bala kita dapat maghatag sing dugang pa gid sang aton mga kaugalingon sa aton mga isigkatawo subong sang gintudlo sa aton paborito nga himno “Because I Have Been Given Much”² Ang Ginuo nagbukas sing puwertahan agud mapatawad kita. Indi bala nga husto lamang nga ipahigad ang aton kaugalingon nga pagkamaiiyahon kag bugal kag magsugod sa pagbukas sinang bulahan nga puwertahan sang pagpatawad sa sinang aton nadisgustohan—ilabi na sa tanan sang aton kaugalingon nga panimalay?

Sa katapusan, ang kalipay wala nagaabot gikan sa pagkaperpekto kundi gikan sa pagpangabuhi sang diosnon nga mga prinsipyo, bisan pa sa magagmay nga mga tikang. Ang Unang Panguluhan kag Korum sang Napulo'g Duha ka mga Apostoles nagpahayag: “Ang kalipay sa kabuhi sang panimalay mas madali nga malab-ot kon napasad sa mga pinanudlo ni Ginuong Jesucristo. Ang madinalag-on nga mga pag-asawahay kag mga panimalay napahamtang kag ginapadayon sa mga prinsipyo sang pagtuo, pangamuyo, paghinulsol,

pagpatawad, pagtahod, gugma, kaluoy, pagbuhat, kag maayo nga mga kahiwanan sa paglingaw-lingaw.³

Ang pagpatawad nabutang sa tunga mismo sining simple nga mga kamatuoran, nga napasad sa plano sang kalipayan sang aton Amay nga Langitnon. Tungod ang pagpatawad nagaangot sang mga prinsipyo, nagaangot ini sang mga tawo. Isa ini ka yabi, nagabukas ini sang sirado nga mga puwertahan, ini amo ang panugod sang isa ka tampad nga alagyan, kag amo ini ang isa sang aton pinakamanami nga mga paglaum para sa isa ka malipayon nga panimalay.

Kabay nga ang Dios magabulig sa aton nga mangin mas mapinatawaron sa aton mga panimalay, mas mapinatawaron sa tagsa-tagsa, kag ayhan mas mapinatawaron bisan pa sa aton mga kaugalingon. Ginapangamuyo ko nga mahimo naton masalapuan ang pagpatawad bilang isa ka maayo nga pamaagi sa diin ang kalabanan sang malipayon nga mga panimalay nagapalareho.

MGA TANDA

1. Leo Tolstoy, *Anna Karenina*, trans. Constance Garnett (2008), 2.
2. "Because I Have Been Given Much," *Hymns*, no. 219.
3. "The Family: A Proclamation to the World," *Liahona*, Nob. 2010, 129; pagdagmit gindugang.

PAGTUDLO GIKAN SA SINING MENSAHE

"Sa imo paghanda sang tagsa ka leksyon, pamangkuta ang imo kaugalingon kon paano inang prinsipyo isa ka butang nga naeksperiensyahan sang mga miyembro sang panimalay sa ila kaugalingon nga kabuhu" (*Teaching, No Greater Call* [1999], 171). Binagbinaga ang pag-agda sa mga miyembro sang panimalay sa pagpaambit sing positibo nga mga eksperiensiya nga ila naagom ukon naobserbahan sa pagpatawad. Hambali ining mga eksperiensiya, nga ginatudlo ang mga bugay sang pagpatawad. Maghingapos paagi sa paghatag sang imo panaksihon ukon testimonya parte sa kaimportante sang pagpatawad sa tagsa-tagsa.

LAMHARON

Pangamuyo kag Katawhay

Ni Lauren W.

I sa ka gab-i, nakiglalis ako sa akon iloy kag naglain gid ang buot ko. Gani nagpamat-od ako nga magpangamuyo. Bisan pa nga indi maayo ang akon modo kag indi

ko luyag nga mangin "espirituhanon" nahibaloan ko nga ang pagpangamuyo makabulig sa akon nga mangin mas malipayon kag indi magsagay ka lalis. Sang paghalin ni nanay sa akon kuwarto, ginsugdan ko ang akon pangamuyo. "Mahal Kong Amay nga Langitnon, nagapalapit ako sa Imo sini nga gab-i tungod . . ." Indi. Ginmuklat ko ang akon mga mata kag gin-untay ang akon mga kamot; daw ka balik-awot man sadto. Nag-umpisa ako liwat. "Amay nga Langitnon, kinahanglan ko . . ." Daw indi amo haw. Akon nabatyagan nga si Satanas nagatulod sa akon nga indi na pagpadayunon ang akon pangamuyo nga magpangayo sing bulig sa Amay nga Langitnon.

Gulpi lang nga nakaangkon ako sing pagpabatyag nga magpasalamat! Gani ginhimo ko, kag ang mga panghunahuna nagsugod nga maginuwa sa akon pamensaron sinang tanan nga madamo nga mga butang nga sarang ko pasalamat sa akon Amay sa Langit. Sang makatapos ako sa pagpasalamat sa iya, gintuad ko ang akon problema nga ginaatubang.

Pagkatapos sina, nabatyagan ko ang isa ka dako nga katawhay sa sulod nakon, ang manami nga espirituhanon nga balatyagon nga nakahibalo ako nga ang aton Amay nga Langitnon kag ang akon mga ginikanan nagapalangga sa akon kag nga ako anak sang Dios. Nakapangayo ako pasensya sa akon iloy kag ginbaton ang iya pagpangayo man sing pasensya.

MGA KABATAAN

Ang Pagpatawad Nagadala sing Kalipay

Si Pangulong Uchtdorf nagatudlo nga dapat kita magpatawad sa aton mga miyembro sang panimalay. Tan-awa kon paano ang mga pagpili nanday Joseph kag Anna nakaapekto sang ila panimalay.

Si Joseph kag ang iya manghod nga babayi nga si Anna updanay sa paghampang. Gin-agaw ni Anna ang hampanganan ni Joseph. Ano ang dapat himuong ni Joseph?

Si Joseph nangakig kay Anna. Si Anna naghibi. Si Joseph gindisiplina sang iya iloy sa pag-away sa iya manghod. Si Joseph naghinulsol nga naghimo sia sing indi maayo nga pagpili.

Ginpatawad ni Joseph si Anna kag nagpangita sing iban nga hampanganan nga hampangan. Masadya sila

nga naghampang. Ang ila iloy nalipay nga si Joseph nangin mabuot sa iya manghod kag gintipigan ang katawhay sa ila panimalay. Nalipay si Joseph nga ginpili ang magpatawad.

Sang ulihi, ginkinahanglan nanday Joseph kag Anna nga buligan ang ila iloy sa paghanda sang panyapon. Si Joseph wala nagbulig. Ano ang dapat himuong ni Anna?

Si Anna nagreklogo sa iya iloy. Si Anna nagpakiglalis parte sa paghimo sing ulobrahon nga sia lang isa. Sa

panyapon, ang kada isa indi malipayon tungod sang mga paglinalisay.

Si Joseph ginpatawad ni Anna kag nagbulig sa paghanda sang panyapon. Ang ila iloy nagpasalamat sa bulig ni Anna. Ang ila panimalay nalipay nga updanay sila sa panyapon. Si Anna nalipay nga ginpili niya ang magpatawad.

Paano bala ang inyo mga pagpili nga magpatawad nagaapekto sang kalipayan sang inyo panimalay?

Pagtipig sang Aton mga Kasugtanan

Tun-i ining materyal sing mainampuon kag, kon nagakabagay, hambali ini upod sang mga sisters nga inyo ginabisita. Gamita ang mga pamangkot agud buligan kamo sa pagpabakod sang inyo mga sisters kag himuong ang Relief Society nga aktibo nga bahin sang inyo mismo kabuhi.

Pagtuo, Pamilya, Bulig

Ang visiting teaching isa ka pag-pahayag sang aton pagkadisipulo kag isa ka paagi sa pagtipig sang aton mga kasugtanan ukon covenants samtang kita nagaalagad kag nagapabakod sang tagsa-tagsa. Ang kasugtanan isa ka sagrado kag nagapadayon nga panaad sa tunga sang Dios kag sang Iya mga kabataan. “Kon aton mahangpan nga kita mga anak sang kasugtanan, mahibaluan naton kon sin-o kita kag kon ano ang ginapababot sang Dios sa aton,” siling ni Elder Russell M. Nelson sang Korum sang Napulo’g Duha ka mga Apostoles. “Ang Iya layi nasulat sa aton mga tagipusuon. Sia ang aton Dios kag Iya kita katawhan.”¹

Bilang mga visiting teachers sarang kita magpabakod sinang aton ginabisita sa ila mga pagpaninguha nga tipigan ang ila sagrado nga mga kasugtanan. Sa paghimo sini, kita nagabulig sa ila sa paghanda para sa mga bugay sang kabuhi nga wala’y katapusan. “Ang tagsa ka sister sa sining Simbahan nga naghimo sing mga kasugtanan upod sa Ginuo may yara sing diosnon nga sugo nga magbulig sa pagluwas sang mga kalag, sa pagpanguna sang kababayin-an sang kalibutan, sa pagpabakod sang mga puluy-an sang Sion, kag sa pagpasad sang ginharian sang Dios,”² siling ni Elder M. Russell Ballard sang Korum sang Napulo’g Duha ka mga Apostoles.

Samtang kita nagahimo kag pagtipig sang sagrado nga mga kasugtanan, kita mangin mga instrumento sa mga kamot sang Dios. Sarang kita makapahayag sang aton mga ginapatihan kag makapabakod sang pagtuo sang tagsa-tagsa sa Amay nga Langitnon kag kay Jesucristo.

Gikan sa Balaan nga mga Kasulatan

1 Nefi 14:14; Mosias 5:5–7; 18:8–13; Doctrine and Covenants 42:78; 84:106

Gikan sa Aton Kasaysayan

Ang templo “isa ka lugar sang pagpasalamat sang tanan nga mga santos,” ang Ginuo nagpahayag paagi sa Propetang si Joseph Smith sang 1833. Isa ini “ka lugar sang pagtudlo para sinang gintawag sa pag-alagad sa tanan sang ila mga palangkuan ukon callings kag mga katungdanan; agud mahimo sila nga maperpekto sa paghangop sang ila buluhaton, sa teoriya, sa prinsipyo, kag sa doktrina, sa tanan nga butang nahanungod sa ginharian sang Dios sa duta” (tan-awa sa D&C 97:13–14).

Ang mga sisters sang Relief Society sa Nauvoo, Illinois sang damlag pa nga mga tinuig sang 1840 nagbunligay sa paghanda para sa mga ordinansa sa templo. Sa mga ordinansa sang mas mataas nga priesthood nga nabaton sang mga Santos sa Ulihing

mga Adlaw sa Templo sang Nauvoo, “ang gahum sang pagka-diosnon [gin]pakita” (tan-awa sa D&C 84:20). “Samtang gintipigan sang mga Santos ang ila mga kasugtanan, ining gahum nagpabakod kag nagsustiner sa ila sa ila mga pagtilaw sa mga inadlaw kag tinuig nga nag-alabot.”³

Sa Simbahan karon, ang matutom nga mga babayi kag lalaki sa bilog nga kalibutan nagaalagad sa templo kag padayon nga nagabaton sing kusog sa mga bugay nga sarang lamang mabaton paagi sa mga kasugtanan sa templo.

MGA TANDA

1. Russell M. Nelson, “Covenants,” *Liahona*, Nov. 2011, 88.
2. M. Russell Ballard, “Women of Righteousness,” *Liahona*, Dis. 2002, 39.
3. *Daughters in My Kingdom: The History and Work of Relief Society* (2011), 133.

Ano ang Sarang Ko Mahimo?

1. Paano ang akon mga kasugtanan nagapabakod sa akon?
2. Paano ko ginabuligan ang mga sisters nga akon ginabantayan nga matipigan ang ila mga kasugtanan?

Para sa dugang nga impormasyon, mag-log on sa reliefsociety.lds.org.